

CHÓR

MIESIĘCZNIK

POŚWIĘCONY MUZYCE CHORAŁNEJ

ORGAN ZJEDNOCZENIA POLSKICH ZWIĄZKÓW ŚPIEWACZYCH
I MUZYCZNYCH W WARSZAWIE

ROK II WARSZAWA, 1 PAŹDZIERNIKA 1935 № 10

Dr. J. NIEZGODA.

ŚWIĘTO PIEŚNI POLSKICH CHÓRÓW Z ZAGRANICY ODBĘDZIE SIĘ W WARSZAWIE W R. 1936.

Na konferencji odbytej przez Sekretarza Generalnego Zjednoczenia P. Z. S. i M. dr. Jana Niezgody z przedstawicielami Światowego Związku Polaków z Zagranicy pp. dyr. Kawalcem, Bojanowskim i Stuzińskim w dniu 30 sierpnia br. ustalono w zarysie następujące wytyczne w sprawie „Święta Pieśni Polskich Chórów z Zagranicy“, które połączone będzie z Ogólnym Zjazdem wszystkich związków śpiewaczych, skupionych w Zjednoczeniu Polskich Związków Śpiewaczych i Muzycznych — z okazji 10-lecia istnienia tegoż Zjednoczenia.

1. Co do terminu, to nie można go jeszcze w tej chwili dokładnie określić ze względu na trudności, z jakimi mogą się spotkać chóry na poszczególnych terenach. Związek Śpiewaków Polskich w Ameryce wysunął jako najdogodniejszy dla siebie termin początek lipca, podkreślając to, że wyznaczenie innego terminu może uniemożliwić przyjazd śpiewaków z Ameryki. Postanowiono zatem wysłać do terenów pismo z zapytaniem, jaki termin byłby dla poszczególnych terenów najdogodniejszy z tem, że ze strony organizatorów proponuje się termin między 1 a 15 lipca 1936 r.

2. W ogólnych zarysach uroczystości zjazdowe rozpadną się na dwie części: na część artystyczną i na część organizacyjną. W części artystycznej wszystkie chóry, które przybędą na zjazd, wykonają wspólnie 2 — 3 utwory, które wyznaczy Komisja Artystyczna Zjednoczenia najpóźniej do końca października br. Poza tem chóry reprezentacyjne poszczególnych związków tak zagranicznych, jak i krajowych wykonają przynajmniej po jednym utworze regionalnym, przyczem chóry zagraniczne wykonają utwory najbardziej charakterystyczne dla danego terenu z wykluczeniem jednak utworów niepolskich kompozytorów. Wreszcie chóry stające do turnieju śpiewaczego wykonają utwory dowolnie wybrane, z których do oceny będzie brany tylko utwór pierwszy. Utwory wybrane do turnieju będą musiały być zgłoszone do Komitetu Organizacyjnego najpóźniej na trzy miesiące przed terminem zjazdu. Do turnieju będą mogły stanąć tylko najlepsze chóry z poszczególnych związków. Jaka liczba przypadnie na każdy związek, zadecyduje Rada Naczelna Zjednoczenia na najbliższem swem posiedzeniu. Ocena chórów zagranicznych odbędzie się w ramach oceny wszystkich chórów, biorących udział w turnieju, jednak chór polski z zagranicy, który w ogólnej klasyfikacji chórów, biorących udział w turnieju, osiągnie największą ilość punktów z pośród chórów zagranicznych, będzie wyróżniony, jako najlepszy chór z zagranicy i otrzyma odpowiednią nagrodę.

W części organizacyjnej zjazdu odbędzie się Konferencja delegatów chórów z zagranicy i Zjazd delegatów Zjednoszenia Polskich Związków Śpiewaczych i Muzycznych. Na Konferencji i na Zjeździe Delegatów będą wygłoszone odpowiednie referaty i uchwalone rezolucje. Pożądanem jest, by ci, którzyby pragnęli na zjeździe jakiś referat wygłosić, możliwie najszybciej głosili go do Komisji Organizacyjnej pod adresem Światowego Związku Polaków z Zagranicy, Mazowiecka 1 lub Rady Naczelnej Zjednoczenia, ul. Śmiała 7.

Brana jest pod uwagę również możliwość koncertowania chórów polskich z zagranicy w miastach na prowincji i organizowanie wycieczek po kraju, a przede wszystkim do Krakowa, celem wzięcia udziału w sypaniu kopca Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu.

3. Co do strony gospodarczej to chóry z zagranicy od granicy polskiej i w przejazdach po kraju otrzymują 80% zniżkę. W czasie uroczystości w Warszawie chóry reprezentacyjne tj. biorące udział w turnieju otrzymują utrzymanie i pomieszczenie bezpłatne na koszt Światowego Związku Polaków z Zagranicy. Wycieczki Polaków z Zagranicy, które przybędą z okazji „Święta Pieśni“ będą również w pewnym zakresie korzystały z pewnych ulg co do utrzymania i pomieszczenia.

4. Do turnieju będą dopuszczone wszystkie rodzaje chórów, a więc mieszane, męskie i żeńskie. Pożądane jest by poszczególne chóry liczyły nie mniej niż 16 osób.

5. Z okazji Zjazdu wydana będzie monografia, poświęcona śpiewactwu chóralnemu i dlatego już teraz poszczególne związki powinny przystąpić do opracowania historii swego związku, powierzając tę pracę komuś, kto z tego zadania najlepiej się wywiązać potrafi.

FRANCISZEK WILGA.

ROZWÓJ ŚPIEWACTWA POLSKIEGO W AMERYCE.

Mamy do zanotowania znamieny fakt wzrostu naszej organizacji od ostatniego Zjazdu 24 w mieście New-York, w roku 1934, pomimo jeszcze ciągłej depresji ekonomicznej w kraju i niepewności jutra, chóry nasze trzymają się dzielnie i spełniają swój obowiązek organizacyjny sumiennie. Tu i ówdzie znajdzie się jeszcze chór słabszy, ledwo egzystujący, lecz są to małe wyjątki. Są również małe tarcia i nieporozumienia w chórach, bo gdzieżby ich nie było, tembardziej w organizacji żywej, ideowej, tak jest w przyrodzie i tak między ludźmi, lecz ponad wszystko góruje „Pieśń Polska“ i dla tej pieśni polskiej, kto ją raz pokochał — od niej nie odstąpi i dla niej zawsze pracować będzie.

Przez 46 lat, Pieśń Polska tryumfowała w piersiach pieśniarzy polskich na ziemi Waszyngtona i nadal Pieśń Polska płynąć będzie z piersi polskiej, póki serca nasze biją i czują po polsku aż do grobowej deski. Wiemy, iż musimy borykać się z trudnościami, szczególnie finansowymi, bo na razie musimy sami sobie pomagać i cały ciężar pracy i wydatków wykladać z własnych kieszeni, lecz nie tracmy nadziei na przyszłość; z czasem przyjdzie zrozumienie ludu polskiego zorganizowanego w polskie zrzeszenia i organizacje i nadejdzie dzień zapłaty dla śpiewaków polskich i nadejść musi.

Pukać ustawicznie i kołatać nam potrzeba, aby nam otworzono. Zarząd Centralny, Zw. Śp. Pol. w Am., debatuje i sili się nad wyszukaniem jakiegoś źródła, skądby mógł czerpać i rozszerzyć swoją działalność, przyjść z pomocą finansową chóróm słabszym i potrzebującym tej pomocy; dalej sprowadzeniem kilku tysięcy egzemplarzy nut do swojej biblioteki z Polski, drukowaniem własnych, które są już na wyczerpaniu — a chóry upominają się o takowe — dalej wysłanie w objazd prezesa lub jego zastępcy, w celu pobudzenia do życia chórów podupadłych i zorganizowania nowych.

Zasiłki pieńiężne dla Okręgów, na pracę organizacyjną w chórach, założenie przynajmniej jednego Studja, gdzieby nasze siły śpiewacze z dobrym głosem, mogły bezinteresownie korzystać z nauki i szkolenia swojego głosu, leżą Zarządowi Centralnemu na sercu i Zarząd ten stara się do swego celu zdążyć i wprowadzić Związek Śpiewaków Polskich na właściwą drogę jego pracy ideowej, artystycznej, lecz jak powiedziałem — niema na to funduszu odpadku nie odpowiedniego, aby pracę tą wykonać, a same dobre chęci w tym wystarczą. Żywimy niepłonną nadzieję, iż uda nam się zdobyć odpowiedni fundusz na nasze potrzeby organizacyjne i w tym kierunku praca jest już rozpoczęta.

Z otrzymanych Kwestjonariuszy przynależności naszych członków do Związku Narodowego Polskiego, okazuje się, iż przeszło 80% naszych członków i członkiń należy do tej organizacji. Jako członkowie tej organizacji płacimy tam na fundusz oświatowy. Z tego funduszu powinniśmy otrzymać dość pokaźną subwencję od zbliżającego się Sejmu Z. N. P.

Dawniej Związek Narodowy zasilał naszą Kasę doraźnymi datkami w sumie kilku tysięcy dolarów na nasze potrzeby organizacyjne, lecz niestety różne czynniki złączyły się na to, że pomocy tej nam później odmówiono.

Zarząd Centralny Zw. Śp. Pol. złoży swoją prośbę prezydjum Sejmu 27 Z. N. P., teraz od was zależy Koledzy i Koleżanki, posłowie i posłanki na Sejm 27, Z. N. P., abyście sprawę naszą przypilnowali i gorąco poparli, i wraz ze swoimi znajomymi posłami za subwencją dla Związku Śpiewaków Polskich głosowali.

Jak zaznaczyłem na samym wstępie; Związek Śpiewaków Polskich w Ameryce wzrasta. Od ostatniego Zjazdu wystąpiły ponownie następujące Chóry: Chór Dudziarz Nr. 91, Chór Młodzieży Polskiej, Nr. 117 i Chór Pilomentów, Nr. 109, i Chór Lutnia, Nr. 4. Nowe Chóry: Chór Plon, Nr. 215, i dwa chóry dziatwy Dzwon, Nr. 24, i Harmonja, Nr. 25.

W najbliższej przyszłości spodziewamy się wstąpienia nowoorganizowanego chóru: Dzwon Zygmunta w Okręgu 7, New York, i chóru: Harmonja, na Brighton Park w Chicago. Jak za rok czasu, to możemy się poszczycić, że w pracy nie ustajemy, lecz idziemy naprzód. Zasługa cała należy się tym czynnym jednostkom w naszej organizacji, którzy z zaparciem się siebie pracują dla idei śpiewaczej, Cześć im za to. Górą Pieśń!

ZAPISUJMY SIĘ DO CHÓRÓW!

Nic tak ludzi nie zespała, nie łączy z sobą i nie wytwarza takiej jedności, jak wspólna praca na jakimś odcinku, ożywionym wspólną ideą i zamiłowaniem. Takim klasycznym przykładem wzniosłej solidarności są zespoły chóralne, a przede wszystkim zespoły amatorskie. Tworzy się w tych zespołach, ożywionych jedną myślą, uczucie już nie tylko przyjaźni i koleżeńskości, ale wręcz czują się one jak jedna wielka, oddana sobie rodzina, gotowa nawet do poświęceń, o ile tego zajdzie potrzeba.

Rozwój ruchu pieśniarstwa zespołowego, choć postępuje bardzo powoli, ale z każdym rokiem czyni postępy i rozszerza swą działalność. Nie jest to jeszcze to, co być powinno, ale praca w tej dziedzinie nie ustaje, dając coraz to bardziej zadawalniające rezultaty. Złożyło się na to kilka bardzo ważnych czynników. Są niemi przede wszystkim: coraz to większe zrozumienie sprawy t. zw. powszechnego umuzykalnienia społeczeństwa, które to zadanie dotarło już dziś do najszerszego ogółu; stworzenie nowego odpowiedniego repertuaru dla chórów, a co najważniejsze, że w samem społeczeństwie głosy i praca osób, poświęcających swój czas i zdolności, nie zostały bez echa, znalazły swój oddźwięk w sercach tych wszystkich, dla których są one przeznaczone. Bo oni sami zrozumieli już dostatecznie, co im przynieść może i ile radości, zadowolenia daje taka zbiorowa praca nad sobą samym.

Co to za wielka przyjemność móc — od czasu do czasu — wystąpić publicznie na jakiejś uroczystości z dobrze przygotowanym chórem, który częstokroć staje się chlubą i dumą nie tylko wykonawców, ale i społeczeństwa, z którego się rekrutuje. Co to za przyjemność móc wszystkie swoje wolne chwile od zawodowych i koniecznych zajęć spędzać w miłej atmosferze, jaką wytwarza tego rodzaju zbiorowa praca i wysiłki.

Są jednostki, dla których śpiewanie w chórze stało się niemal koniecznością, a dla wielu rozrywką kulturalną, budzącą najlepsze pier-

wiastki, czasem głęboko drzemiące na dnie człowieczej duszy, umęczonej codzienną walką i troską o byt.

Teraz na jesieni zaczyna się sezon organizowania nowych chórów i zaciąganie się nowych członków do już istniejących zespołów. I tu chcielibyśmy poruszyć parę kwestyj na ten temat.

W tej chwili kończy się nasza rola, a zaczyna się wasza. Od was, drodzy przyjaciele, zależy dalszy ciąg zaczętego przez nas zadania. Już teraz tylko od was zależy, aby wasi nowi członkowie czuli się z wami dobrze. Musicie otoczyć ich opieką, pomagać im w zwalczaniu trudności; podciągnąć ich do waszego poziomu; nie zniechęcić ich, broń Boże, jakąś złościwością, czy nieuprzejmością, bo musicie pamiętać o tem, że w waszych rękach spoczywa ciężar odpowiedzialności za dalszą pracę kulturalną, pracę, która ma ogromne znaczenie, a z której wy zbieracie już owoce i plony.

Ogromna odpowiedzialność ciąży na was i piękne, szlachetne zadanie. Pamiętajcie więc o tem, a my ze swej strony temi paroma słowami apelujemy do waszego poczucia obowiązku obywatelskiego na tem polu i mamy głęboką nadzieję, że się na was nie zawiedziemy.

Mamy zamiar w najbliższym czasie wydać cały szereg aktualnych i nowych dodatków nutowych dla naszych chórów.

Prócz tego jest w projekcie drukowanie życiorysów wybitnych naszych muzyków, którzy swą pracą przyczynili się do wzbogacenia literatury chóralnej.

W następnym numerze „Chóru” ukaże się ramowy Statut dla chórów, opracowany zgodnie z nową ustawą, obowiązującą obecnie. Statut ten bardzo ułatwi organizację nowych zespołów chóralnych.

JAK POWSTAJE PIEŚŃ CHÓRALNA

Melodja

(Ciąg dalszy)

Układ melodji.

Poznawszy podstawy melodji rytmiczne, tonalne a częściowo i harmoniczne, możemy przystąpić do rozpoznania jej formy i w tym celu przypatrzymy się bliżej melodji ludowej „Leć głosie po rosie”. Składa się ona z 16 taktów, a więc jest niedługa i wcale nie skomplikowana.

Przykład 12:

1 2 3 4 5

Leć gło-sie, po ro-sie, pro-sto ku, las-ko-wi, po-wiedz do-

motyw a motyw b motyw a motyw b motyw a

1szy dwutakt czyli fraza 2gi dwutakt 3ci dwu-

6 7 8 9 1

bry wie-czór, me-mu ko-chan-ko-wi, Po-wiedz do- bry wie-czór,

motyw b motyw c motyw d motyw e motyw f

takt 4ty dwutakt 5ty dwutakt

11 12 13 14 15 16

kła-niaj się, o-de-mnie, je-śli on, mnie ko-cha, ja je-go wza-jem-nie.

motyw a motyw g motyw h motyw b motyw c motyw d

6ty dwutakt 7my dwutakt 8my dwutakt

M o t y w .

Najmniejszą cząstkę muzyczną pieśni, nazywamy motywem.

Składać się on może chociażby z dwu nut, a niekiedy i jedna nuta, jeżeli odznacza się czemś charakterystycznym, dynamiczną formą lub specjalnym jakimś dźwiękiem, przybiera już znaczenie motywu, t. j. drobnego wyrazu, z którego przez dokładanie innych tworzy się całość:

Jedno nutowy motyw

Dwu nutowy motyw

Cztero nutowy motyw

Kie-dy ra-mne

Charakterystyczną cechą rytmiczną pieśni „Leć głosie“, jak to odrazu w oko wpada każdemu, są synkopy. Motywy taktów 2, 4, 6, 10, 12, 14 mieszczą w sobie synkopowane figurki, co ma swą przyczynę w akcentach wyrazów i usprawiedliwia prozodyczne swobody w taktach 1, 9, 10, 15. Motywy składają się z dwu nut (takty 8 i 16) z trzech (1 — 6, 9, 10, 11, 15) i czterech (7, 12, 13 i 15).

Ze względów tonalnych motywy tej pieśni nie przedstawiają więcej typów jak osiem. Zważywszy bowiem, że powtórzenie figurki na jakimś wyższym lub niższym stopniu jest zmianą tego samego motywu a nie nowym motywem, musimy motywy *a* taktów 1, 3, 5, 11 uważać za jedno, motyw *b* w taktach 2, 4, 6, 14, taksamo, motyw *c* w taktach 7 i 15, motyw *d* w taktach 8 i 16, nie inaczej. Motywy *e* i *h* w taktach 9 i 13 są bardzo do siebie zbliżone, podobnie i motywy *f* i *g* w taktach 10 i 12.

Harmonicznie wzięte, do I stopnia (*f a c*) należą motywy taktów 1, 2, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 14, 16; do II stopnia (zastępca IV-go) 3, 4, do IV motywy taktów 11 i 12, a do V (z septymą a więc *c-e-g-b*) motywy taktów 7 i 12. Zmian tonalnych w znaczeniu modulacji, melodia powyższa nie zawiera, gdyż nuta *h* w tonacji *F*-dur jest jedynie zmianą przygodną (nuta zamienna) i wejścia do *C*-dur bynajmniej nie oznacza.

Dwutakty czyli frazy.

Motyw nie jest jeszcze niczem więcej, jak tylko ziarnkiem myśli, toteż za najmniejszą cząstkę pieśni czyli za frazę uważamy dopiero dwutakt, który może być albo całkowity (takt 1 i 2 + *a* + *b*) albo nie zupełny, bo dopełniony pauzami (takt 7 i 8 = *c* + *d*, i takt 15 i 16 = *c* + *d*). Wogóle, budowa dwutaktów przedstawia wielką różnorodność.

Czterotakty i ośmiotakty.

Czterotakt złożony z dwu dwutaktów, można nazywać półokresem, gdyż dodawszy do pierwszych czterech taktów następne cztery otrzymamy okres ośmiotaktowy. W wypadku takim pierwszy czterotakt nazywamy poprzednikiem a drugi następnikiem. Odpowiadają one sobie rytmicznie i tonalnie z pewnemi zmianami, ale jeszcze ściślej zachodzi to między dwoma okresami, gdy z dwóch ośmiotaktów powstaje, jak w przykładzie powyższym widzimy, cała 16 taktowa pieśń, w drugim okresie bardzo urozmaicona zwrotem ku górnemu *f* prowadzącym. Okresy w tak regularnej budowie możemy również nazywać poprzednikiem i następnikiem.

Pieśń „Leć głosie po rosie“ została tu podana dla przedstawienia jaknajjaśniejszego budowy melodji, a nie jako wzór, którego należałoby się trzymać, sposobów bowiem tworzenia 16-taktowej melodji istnieje bardzo wiele. Jednym z najklasycyńszych okazów takiej pieśni jest „Hymn do radości“ z IX Symfonji Beethovena.

Przykład 13:

The musical score consists of three staves of music in G major (one sharp).
 - **Staff 1:** Labeled "I okres Poprzednik (półokres)". It contains measures 1 through 5. Motifs are: *a* (measures 1-2), *b* (measures 2-3), *c* (measures 3-4), *d* (measures 4-5), and *a* (measure 5).
 - **Staff 2:** Labeled "(półokres) II okres Poprzednik (półokres)". It contains measures 6 through 10. Motifs are: *b* (measures 6-7), *c* (measures 7-8), *d* (measures 8-9), *e* (measures 9-10), and *e* (measure 10).
 - **Staff 3:** Labeled "Następnik (półokres)". It contains measures 11 through 16. Motifs are: *e* ze zmianą (measures 11-12), *f* (measure 12), *a* (measures 13-14), *b* (measures 14-15), *c* (measures 15-16), and *d* (measure 16).

Takty 1 — 4 czterotakt (półokres) poprzednik ze spoczynkiem na harmonji V stopnia (półkadencja).

Takty 5 — 8 półokres następnik ze spoczynkiem na harmonji I stopnia (cała kadencja).

Takty 1 — 8 okres I.

Takty 9 — 12 Półokres poprzednik na harmonji V stopnia.

Takty 13 — 16 Półokres następnik, będący powtórzeniem dośłownem taktów 5 — 8 z całą kadencją.

Takty 9 — 16 okres II.

Cała pieśń przedstawia formę:

$$A + A + B + A$$

(C. d. n.).

OBJAŚNIENIE NASZEGO DODATKU CHÓRALNEGO.

Z. Moczyński — „Śmierć trębacza“, pieśń na 4 gł. chór męski.

Z. Moczyński urodził się pod zaborem pruskim dn. 23 lutego 1871 r, Ukończył Akademię Muzyczną w Berlinie. Przez wiele lat prowadził chóry polskie w Niemczech, a zwłaszcza w Szczecinie. Po odzyskaniu

ŚMIERĆ TRĘBACZA

Opis, przedruk lub przeróbka
wzbronione

Furioso

mf *wolniej*

Z. MOCZYŃSKI

TENORY

BASY

Do dja-bła!... jest ku - la!... zna - la - zła się prze - cie... ha, trudno, ha,

a tempo (quasi moderato)

tru-dno...Lecz jak - że be - zemnie, trę - ba - cza, bez dźwię - ku mej trąbki do bez dźwięku

bez dźwię - ku mej

agitato e cresc.

a tempo cresc.

sztur - mu pójdzie - cie, na ta - niec śmiertelny, na bój? A przecie wierzyłem wpo -

niece zwolnić

cisków u - kro - ple, że z trąb - ki u - de - rzy dech mój gdzieś w wolne prze -

10 *mf*

dimin.

strzenie, na wol - nym o - ko - ple... Ko - le - dzy!

Nie macie trę -

Nie macie trę-bacza,
Nie macie trę-ba - cza, ach, już nie macie trę-ba-cza, nie ma-cie trę-ba -
ba - cza, ach, już

wolniej

czal Bez żadnych ho-no-rów ciało me cho-waj-cie; lecz a - by lżej du - sze

śmierć wo-bję-cia wzię - ła, pod - nie - ście mą trąbkę i pieśń mi za - graj - cie:

ad libitum
Trąbka w B

Hej! „Jeszcze nie zgi - ne - ła, jeszcze nie zgi - ne - ła!” O!

dolce - błażgalnie
(wolno)

Bas I. marcato

graj - cie tę pios - nę, o, graj - cie pios - nę, graj - cie tę

Niech piosn - kę! o, grajcie piosnkę, niech trę - bacz znią gi - nie, niech

trę - bacz znią gi - nie, z jej dźwię - klem niech od - da swą

z jej dźwię - klem niech

z jej dźwiękiem dźwiękiem niech od - da swą du - szę niech od - da swą du - szę, z jej

du - szę, ach, z jej dźwiękiem

Od - da du - szę z jej

dzwłę - kiem niech od - da swą du - szę, A

a tempo (niewiele przędzaj)

cresc.

trąb - kę od - daj - cie, bo wsą - du go - dzi - nie ja prze - cie znią z gro - bu wstać

Bo kie - dy Bóg

przed sąd

stringen-

muszę. Bo kie - dy Bóg zmar - tych przed sąd przed sąd

przed sąd przed

gendo e cresc. a tempo

nie mo - że przecie

być

i - na - czej

— swój po - wo - ła, nie mo - że przecie być i - na - czej, i - naczej, sąd by

sąd

by

by sąd trą - ba - mi ob - wie - ścile do - ko - ła, wprzód z gro - bu o - bu - dzi, wprzód sąd swój trą - ba - mi e - bu - dzi,

stringendo

z gro - bu o - bu - dzi, wprzód z gro - bu o - bu - dzi trę - ba - wprzód z grobu o - bu - dzi

czy!
 Więc wte-dy powsta - nę ra - niut - ko o świ - cie, już ra -

Więc wte-dy powsta - nę ra - niut - ko, więc wtedy po-wsta-nę ra - niut - ko o świ - cie, ra - niut - ko o świ - cie, już ra - niut - ko, więc wte-dy po-wsta-nę ra - niut - ko o świ - cie, już ra -

szeroko
 niut - ko o świ - cie i wyj - dę z mą tra - b - k - a, hej, stąd, by

crescendo e stringedo
 z te - go o - ko - pu, gdzie zbył swe ży - cie, z te - go o - ko - pu, gdzie z te - go, z te - go o - ko - pu, gdzie zbył swe ży - cie, hej, stąd

con fuoco
 zło - żył swe ży - cie, zdrajcom za - trą - bić na sad!

Niepodległości został profesorem w Seminarjum Nauczycielskiem w Rogoźnie, a od dwóch lat przebywa w Toruniu, gdzie prowadzi chór „Dzwon“ i szerzy kulturę muzyczną i chóralną w tem mieście i na całym Pomorzu.

Z. *Moczyński* napisał wiele kompozycji chóralnych, nagrodzonych na konkursach. „Śmierć trębacza“ jest kompozycją wybitnie dostosowaną do tekstu. Element deklamacyjny odgrywa dominującą rolę. Pewną inowacją w tym utworze jest wprowadzenie trąbki z tematem „Jeszcze Polska nie zginęła“, zaznaczonym w nutach na oddzielnej pięciolinji.

Utwór ten posiada nietylko fakturę chóralną bardzo bogatą, lecz także daje dyrygentowi duże możliwości w prowadzeniu swoich indywidualnych pomysłów dynamicznych i uczuciowych, a dla chórzysty stwarza wdzięczne pole do popisu. Tekst w tej kompozycji odgrywa pierwszorzędną rolę, dlatego wykonywujący powinni przedewszystkiem zwrócić uwagę na jego deklamację.

„Śmierć trębacza“ pozyskałiśmy ze zbiorów chóru „Echo-Macierz“ we Lwowie.

ŻYCIE ORGANIZACYJNE i KRONIKA.

W K R A J U:

ZWIĄZEK MAZOWIECKI P. S. Ś. i M.

Skład Zarządu. Wybrany na Walnem Zgromadzeniu Delegatów Związku Mazowieckiego Polskich Stowarzyszeń Śpiewaczych i Muzycznych ukonstytuował się jak następuje:

Prezes	—	prof. Tadeusz Czerniawski.
1. V-Prezes	—	dr. Józef Wiśniowski.
2. „	—	dr. Hubert Pinkwart.
Sekretarz	—	Jan Bekanowski.
Zast. Sekretarza	—	Stefan Offenberga.
Skarbnik	—	Mjr. Adam Gielata.
Gospodarz	—	lnż. Stefan Natanson.
Bibliotekarz	—	Jan Grabicki.
Nacz. Dyrygent	—	prof. Wacław Lachman.

do Komisji Rewizyjnej zostali wybrani:

Franciszek Wilkoszewski.
Edward Woźniak.
Kazimierz Jezierski.

Zjazd i Konkurs chórów w Warszawie. Powołując się na okólnik Nr. 3 z dn. 27.V. br. Zarząd Związku przypomina o przesuniętym terminie Zjazdu ze względu na Żałobę Narodową po śmierci ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego, na dzień

20 października 1936 r.

Protectorat Honorowy nad Zjazdem objął p. Prezydent m. st. Warszawy — Stefan Starzyński.

Skład Komitetu Honorowego Zjazdu:

Jan Biłek — Dyrektor Wydz. Ośw. i Kult. Zarz. Miejsk. w m. st. Warszawie.
Płk. Dypł., inż. Otton Czurak — Szef Biura Przem. Wojen. M. S. Wojskowych.
Wiktor Cichocki — Prezes Filharmonji Warszawskiej.
Klemens Frelek — V.-Dyr. Wydz. Ośw. i Kult. Zarz. Miejsk. w m. st. W-wie.
Zygmunt Kaczyński — V-Prezes Rady Naczelnej Zjedn. Pol. Zw. Śpiew.
Władysław Korsak — V-Minister i Prezes Warsz. Tow. Muzycznego.
E. Morawski — Rektor Państw. Konserw. Muzyczn. w Warszawie.
Dr. Jan Niezgoda — Sekretarz General. Rady Nacz. Zjedn. Polsk. Zw. Śpiew.
Prof. A. Ponikowski — Prezes Rady Nacz. Zjedn. Polsk. Zw. Śpiew. Muz.
Franciszek Pułaski — Dyrektor Wydziału Programow. Polsk. Radja.
E. Rudnicki — Kierownik W-łu Muzycznego Polskiego Radja.
Janina Strzelecka — Kier. Sekcji Kult. w Zarz. Miejsk. w m. st. Warszawie.
Dr. Leon Surzyński — V-Prezes Rady Nacz. Zj. Polsk. Zw. Śpiewaczych.
Mjr. Dr. Stefan Śledziński — Kier. Referatu Muzyczn. Min. W. R. i O. P.
Roman Starzyński — Naczelny Dyrektor Polskiego Radja,
Adam Wieniawski — Dyr. Wyższej Szk. Muzycznej im. Fr. Chopina
Dr. Władysław Zawistowski — Nacz. Wydz. Sztuki Min. W. R. i O. P.

Skład Komisji Punktacyjnej:

Proi. Stanisław Kazuro.
„ Wincenty Laski,
„ Stanisław Niewiadomski.
„ Feliks Nowowiejski,
„ Stefan Stoiński.

Zapewniono następujące nagrody na popisy:

1. Nagroda Ministerstwa Wyzn. Relig. i Ośw. Publ.	Żł. 500.—
2. Nagroda Ministerstwa Spraw Wojskowych	„ 200.—
3. Nagroda Zarządu Miejsk. w m. st. Warszawie	„ 300.—
4. Nagroda Tow. Wydawn. Muzyki Polskiej	
5. Nagroda Sekcji im. Moniuszki Warsz. Tow. Muzycznego	
6. Nagroda Zw. Mazow. dla najlepszego z chórów mieszanych z prowincji.	
7. Nagroda Księgarni F. Grąbczewskiego,	
8. Nagroda Księgarni M. Arcta.	
9. Nagroda M. S. Wojsk. dla najlepszego z chórów przedsiębiorstw wojskowych	Żł. 300.—
10. Nagroda Zarządu Miejskiego dla najlepszego chóru z Warsz. Miejsk. Kół Śpiew.	„ 100.—

Zaznaczyć należy, że lista nagród nie jest jeszcze zamknięta.

Starania o zniżki kolejowe. Zarząd Związku czyni starania w Ministerstwie Komunikacji o przyznanie ulg kolejowych dla członków biorących udział w Zjeździe.

Utwory do wspólnego wykonania. Zarząd Związku przypomina, że do obowiązującego wspólnego wykonania przez połączone chóry mają być przygotowane następujące utwory:

- na chóry męskie: a) Z. Noskowski. — „Do siewu“.
b) L. Lachman — „W górach“.
- na chóry mieszane: a) St. Moniuszko — „Serenada Wiejska“.
b) P. Maszyński — „Mazur“ w 1-ej redakcji,

Regulamin. W związku z przesunięciem terminu Zjazdu Zarząd Związku wzywa wszystkie zespoły biorące udział w Zjeździe do ponownego przysłania oświadczeń z listami śpiewaków oraz utworami wykonywanymi na popisie w myśl niżej podanego regulaminu.

Regulamin dla Zespołów biorących udział w Ogólnym Zjeździe i popisie Związku Mazowieckiego Polsk. Stow. Śpiew. i Muz. dnia 20 października 1935 r. w Warszawie.

1. W popisie wziąć mogą udział tylko te należące do Związku zespoły chóraine, które w dn. 15.IX. br. liczyły przynajmniej 16 czynnych (śpiewających) członków, przy czem członkowie, przyjęci po tym terminie, śpiewać na popisie nie mają prawa.

2. Zespół, stający do popisu, obowiązany jest, najdalej dn. 1.X. br. przesłać Zarządowi Związku odpowiednie oświadczenie wraz z listą śpiewaków, w której to liście mają być podane: imię i nazwisko każdego śpiewaka, rodzaj jego głosu i data wstąpienia do zespołu. W oświadczeniu należy podać, obok nazwy i siedziby zespołu, ogólną liczbę uczestników, stających do popisu, imię i nazwisko dyrygenta oraz tytuł i nazwisko autora wybranego dowolnie utworu.

3. Dobieranie zawodowych śpiewaków, jak również członków innych zespołów, w celu wzmocnienia słabszych głosów zespołu jest bezwzględnie wyłączone. Również niedopuszczalny jest udział dyrygenta w śpiewie.

4. Porządek kolejny w jakim zespoły będą śpiewały na popisie zostanie ustalony drogą losowania na posiedzeniu Zarządu Związku, dn. 11. X. b r., przy czem najprzód śpiewać będą zespoły pozawarszawskie, potem zaś warszawskie, w każdej z tych dwóch grup pierwsze będą śpiewały zespoły męskie, a po nich zespoły mieszane. Podczas losowania mogą być obecni przedstawiciele Okręgów i zespołów.

5. W części popisu, gdzie będą wykonane utwory, wyznaczone do zbiorowego odśpiewania przez wszystkie zespoły, dopuszczalny jest udział chórów, odrębnie w tym celu zespolonych, np. kręgowych lub t. p., o czem Zarząd Związku musi być również do dnia 1. X. br. zawiadomiony.

Kwatery i wyżywienie. Zespoły, które chcą korzystać z tanich kwater oraz chcą mieć zapewnione obiady dla swych członków zechcą do dn. 1. X 35 r. zgłosić na ręce Zarządu Związku odpowiednią deklarację z podaniem liczby członków.

Reprezentacja. W związku z zarezerwowaniem pewnej ilości biletów dla osób reprezentacyjnych, prosimy zainteresowane Zarządy o podanie ilości tych osób jednocześnie z przysłaniem zgłoszenia na Zjazd.

Sprawy bieżące. Na odbytem w dn. 16 czerwca r. b. Walnem Zebraniu Delegatów nie wszystkie zespoły były reprezentowane przez swych delegatów. Przeto Zarząd Związku wzywa wszystkie te zespoły do wyłomnienia się z podobnej bierności, która stosowana w dalszym ciągu może przynieść szkodę Związkowi, organizacji zbudowanej takim nakładem wysiłku i mającej już wyrobione należne jej miejsce.

Dzień Pieśni w Nasielsku. Tow. Śpiewacze Lira w Nasielsku organizuje dnia 29 września rb. w Nasielsku „Dzień Pieśni“. Pożądanym jest liczny udział zespołów w tej

uroczystości, który przy większym zainteresowaniu ogółu śpiewactwa nabierze pożądane go charakteru propagandowego.

Oprócz dowolnych utworów do wspólnego wykonania przewidziane są następujące utwory :

- 1) Jeszcze Polska nie zginęła
- 2) Serenada z opery Verbum-Nobile Moniuszki
- 3) Mazur — Maszyńskiego.

Zgłoszenie kierować należy do Tow. Śpiewaczego „Lira“ w Nasielsku.

Sprawozdania z prac i zdarzeń w okręgach. Zarząd Związku wzywa wszystkie Zarządy Okręgów o przysyłanie swoich sprawozdań z prac i zdarzeń, celem umieszczania takowych w miesięcznikach „Śpiewak“ i „Chór“.

CZEŚĆ PIEŚNI!

Sekretarz:

(—) *S. Offenberg*

Prezes:

(—) *T. Czerniawski*

Warszawa, dn. 18. IX. 35 r.

REGULAMIN KOMISJI PUNKTACYJNEJ NA POPISIE ZWIĄZKU MAZOWIECKIEGO POLSKICH STOWARZYSZEŃ ŚPIEWACZYCH i MUZYCZNYCH w WARSZAWIE

1) Komisja Punktacyjna składa się z 5 członków, a mianowicie:

- prof. Stanisław Kazuro
- „ Wincenty Łaski
- „ Stanisław Niewiadomski
- „ Feliks Nowowiejski
- „ Stefan Stoiński

2) Każdy członek Komisji jest obowiązany pełnić swój urząd przez cały czas trwania popisów indywidualnych. Gdyby okoliczności zmusiły nagle członka Komisji do nieobecności w czasie jednego choćby popisu indywidualnego, przestaje on przez to samo być członkiem Komisji, a wszystkie oddane przezeń punktacje zostają unieważnione.

3) Każdy członek Komisji otrzymuje dla każdego zespołu osobny formularz punktacyjny, na którym muszą być wyraźnie wypisane: wylosowana liczba kolejna, nazwa zespołu, jego siedziba, imię i nazwisko dyrygenta i tytuł oraz nazwisko autora dowolnie przez zespół wybranego utworu, nadto zaś formularz musi zawierać 5 rubryk do wypełnienia, a mianowicie: 1) czystość brzmienia, 2) jakość brzmienia, 3) poczucie rytmu, 4) wymowa, oraz 5) jakość wykonania utworu i jego wyraz.

4) Każdy członek Komisji wpisuje w każdą z tych pięciu rubryk swoją opinię w punktach od 1 do 5, poczem sekretariat przeprowadza, bez udziału Komisji, ogólne obliczenie. Komisji przysługuje prawo sprawdzenia, czy obliczenie zostało prawidłowo i dokładnie dokonane.

5) Nagrody przypadają tym zespołom, które otrzymały w ogólnej punktacji kolejno najwyższą ilość punktów z tem wszakże, że ogólna osiągnięta przez zespół ilość punktów nie może być mniejsza, niż 15, pomnożone przez liczbę członków Komisji. O ileby zespołów takich okazało się więcej, niż przeznaczonych dla danej grupy nagród, to zespoły te otrzymają odznaczenie honorowe.

6) Po skończonych popisach indywidualnych Komisja Punktacyjna ustala, w myśl punktu poprzedniego, którym zespołom należą się nagrody i odznaczenia, oraz przeprowadza dyskusję nad ogólnym wynikiem popisu i wykazanemi, godnymi wyraźnego zaznaczenia, dodatkami stronami popisu poszczególnych zespołów. Nadto Komisja może

przyznać szczególne odznaczenia za czystość brzmienia, jakoś brzmienia lub poczucie rytmu, o ile punktacja ogólna w którejkolwiek z tych trzech rubryk wypadła dla danego zespołu conajmniej 20, pomnożone przez liczbę członków Komisji.

7) W razie otrzymania przez dwa zespoły (lub więcej) równej ogólnej punktacji, pierwszeństwo przysługiwać będzie temu zespołowi, który wykaże wyższą punktację w trzech pierwszych rubrykach.

8) Wyniki prac Komisji, ujęte w formę szczegółowego protokołu, zostaną ogłoszone z estrady (po skończonem wykonaniu zbiorowo śpiewanych utworów), przyczem ilość uzyskanych punktów będzie wymieniona publicznie tylko co do tych zespołów, które otrzymały conajmniej określoną w punkcie 5-tym regulaminu ilość punktów. Jednocześnie będzie podane do wiadomości, które zespoły otrzymały i jakie nagrody lub odznaczenia.

9) Protokół Komisji pozostanie w archiwach Zarządu Związku, może być jednak okazywany na życzenie zarządów lub dyrygentów poszczególnych zespołów lub Okręgów.

— **Zebranie Rady Naczelnej Zjednoczenia P. Z. Ś. i M.** Dnia 13 paźdzernika br. odbędzie się o godzinie 11 w lokalu „Lutni”, w Warszawie, ul. Sienkiewicza 8 posiedzenie Rady Naczelnej Zjednoczenia Polskich Związków Śpiewaczy i Muzycznych z następującym porządkiem obrad:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego zebrania Rady Naczelnej.

2. Sprawa „Święta Pieśni Polskich Chórów z Zagranicy” i Zjazdu Śpiewaczych chórów krajowych w roku 1936.

3. Sprawa składek członkowskich dla Zjednoczenia.

4. Sprawa orkiestr amatorskich (zagadnienie organizacyjne).

5. Sprawa „Kantyczek” „Krakowskiego Chóru Akademickiego” i Śpiewnika wydanego przez Światowy Związek Polaków z Zagranicy.

6. Sprawa Związku Krakowskiego.

7. Wnioski zgłoszone przez Związki.

8. Wolne wnioski i zapytania.

— **Jubileusz 25-lecia istnienia Tow. Śpiew. „Lutnia” w Zawierciu.** W d. 13 września br. upłynęło 25 lat od chwili założenia „Lutni” w Zawierciu, która ma piękną kartę w historii polskiego śpiewactwa. W tym też dniu obchodził jubileusz 25-letniej pracy w tym chorze jego założyciel i członek zarządu od samego początku jego istnienia a od 9 lat prezes p. Stanisław Pasier-

biński. Narazie „Lutnia” nie mogła wystąpić okazale z powodu przesilenia na stanowisku dyrygenta po przeniesieniu dyr. Rączki Stanisława do Buska; mamy nadzieję, że w niedługim czasie to uczyni, ponieważ, jak zapewnia prezes Pasierbiński, z wielką energią i zapałem przystępują do pracy z nowym dyrygentem.

— **Fotografie z uroczystości wręczenia Odznaki Honorowej Zjednoczenia Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.** W Sekretarjacie Zjednoczenia P. Z. Ś. i M. są do nabycia fotografie z uroczystości wręczenia Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej Odznaki Honorowej Zjednoczenia i adresu hołdowniczego śpiewactwa Polskiego — w kolorze sepja po zł. 2.— w kolorze czarnym po zł. 1.50 za sztukę plus porto. Zamówienia należy skierowywać do Sekretarjatu, a należność przekazywać na konto czekowe P. K. O. 26.788 Zjednoczenie P. Z. Ś. i M. „Rada Naczelna”.

— **Dar dla Śpiewactwa p. Stanisława Pasierbińskiego.** Pan Stanisław Pasierbiński, prezes „Lutni” w Zawierciu i wiceprezes Związku Kieleckiego od kilku lat z oszczędności swoich przeznaczają na cele śpiewactwa pewną kwotę. W tym roku również nadesłał do Rady Naczelnej do jej dyspozycji kwotę złotych 100.— Za ten niezwykły dar Rada Naczelna Zjednoczenia składa ofiarodawcy jak najgłośniejsze podziękowanie.

— Na „Dom Pieśni“ w Warszawie. Na „Dom Pieśni“ w Warszawie otrzymano złotych 5.— od p. Generałowej Kołłątaj-Srednickiej w Warszawie.

— Stowarzyszenie Śpiewaków Śląskich-Katowice. Ogólny Zjazd Śpiewaków Śląskich, który miał odbyć się w roku bieżącym, został odłożony na rok przyszły i w związku z tem w roku bieżącym odbędą się we wszystkich Okręgach „Święta Pieśni“ z występami chórów zbiorowych i popisami poszczególnych kół, jednak bez zawodów. Organizacją tych imprez zajmują się Zarządy Okręgow. Zarząd Stowarzyszenia Śpiewaków Śląskich apeluje do wszystkich kół, by wzięły bezwarunkowo udział w tych uroczystościach przynajmniej w chórach zbiorowych, o ile nie mogą śpiewać chwilowo z tych czy innych powodów pojedynczo. Ponieważ większość okręgów w tym roku obchodzi 15-lecie swego istnienia, „Święta Pieśni“ powinny już choćby z tego względu wypaść jak najokazalej.

— Towarzystwo Śpiewacze „Bard“ w Tarnopolu. Rok 1935 jest dziesiątym rokiem istnienia i pracy Towarzystwa Śpiewaczego „Bard“ w Tarnopolu Członkowie jego zebrani na Nadzwyczajnym Walnem Zgromadzeniu w dniu 5 września br. postanowili uczcić tę rocznicę uroczystym obchodem, który w swoim programie będzie miał między innymi za cel zaznajomienie wszystkich związkowych towarzystw śpiewaczych z dorobkiem dotychczasowych wysiłków „Bardu“ na niwie śpiewaczej na Ziemi Podolskiej.

— „Krakowski Chór Akademicki — Kraków. Uroczystości jubileuszowe „Krakowskiego Chóru Akademickiego“ odbędą się w dniach 19 i 20 października br. Spodziewany jest liczny zjazd byłych członków. Święto to powinno być okazją do ożywienia działalności Krakowskiego Związku Śpiewaczego, który od szeregu lat nie wykazuje żadnej inicjatywy, jakkolwiek na terenie jego znajdują się zespoły o pierwszorzędnym kwalifikacjach.

— Wielkopolski Związek Kół Śpiewaczych — Poznań. W dniu 13 października br. odbędą się w Poznaniu zawody chórów poznańskich, w czasie których wręczone będą odznaki honorowe Zjednoczenia P. Z. S. i M. i dyplomy Poznańskiemu Towarzystwu Muzycznemu (stopień pierwszy) p. Dr. Romanowi Dreżepolskiemu i p. Aleksandrowi Klichowskiemu (stopień drugi).

— Stowarzyszenie Śpiewaków Śląskich — Katowice. W Okręgu Rybickim Stowarzyszenia Śpiewaków Śląskich odbyło się w dniu 6 października br. na wielką skalę urządzone „Święto Pieśni“, w czasie którego wręczono odznaczenia Odznaką Honorową Zjednoczenia P.Z.S.i.M. i dyplomy działaczom zasłużonym na polu śpiewactwa chóralnego na terenie Śląska.

ZAGRANICĄ:

— Ziemia z Buffalo na kopiec Marszałka Piłsudskiego. Towarzystwo Śpiewacze „Chopin“ z Buffalo, rozwijające się wspaniale pod świetnym kierownictwem p. Krzyształkiewicza, znanego działacza wśród naszej Polonji w Buffalo, własnym sumptem wystawiło pierwszy pomnik w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej Fryderykowi Chopinowi. Z pod pomnika tego, który jest ustawiony we wspaniałym parku, Tow. Śpiew. „Chopin“ zebrało garstkę ziemi i przesłało ją na ręce Sekretarza Generalnego Zjednoczenia P. Z. S. i M. celem złożenia na kopcu Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu. Akt złożenia odbędzie się w czasie uroczystości jubileuszowych „Krakowskiego Chóru Akademickiego“ w dniu 20 bm.

— Posiedzenie Zarządu Centralnego, Zw. Śpiew. Pol. w Ameryce, z d. 3 lipca 1935 r. Nad odpowiedzią Okręgu 3, na stan Ohio, Zarząd Centralny przechodzi do porządku dziennego i na wniosek kol: W. Morawskiego, poparty przez kol: Fr. Radke, Zarząd Centralny zawiesza w czynnościach Zarząd Okręgu 3, widząc szkodliwą działalność tegoż na szkodę organizacji, za łamanie zasadniczych praw

konstytucji, uzurpowanie sobie władzy wykonawczej i ignorowanie wszelkich uchwał zjazdowych i Zarządu Centralnego. Polecono sekretarzowi generalnemu zawiadomić wszystkie chóry w Okręgu 3, o decyzji Zarządu Centralnego, wzywając ich do zwołania nadzwyczajnej konferencji w celu wyboru nowego Zarządu Okręgu 3, w przeciągu 30 dni od daty otrzymania tegoż zawiadomienia. O ile chóry Okręgu 3, nie zastosują się do rozporządzenia i u hwały Zarządu Centralnego, zostaną zawieszono w czynnościach organizacyjnych.

Po przyjęciu korespondencji od Rady Naczelnej Zj. Pol. Zw. Śp. i Muz. na wniosek kol. Eugenji Pawłowskiej, uchwalono przesłać sumę dol. 20.00 — jako roczny podatek do Zj. Pol. Zw. Śp. i Muz. za rok 1934-35. W związku z tą korespondencją uchwalono zaprosić na następne posiedzenie prof. Szczepana Sieję w celach informacyjnych.

Sprawozdanie Komitetów.

Komitet Wycieczki do Polski. Kol. Fr. Radke, oznajmia, iż Komitet odbędzie swe posiedzenie wkrótce, a na razie niema nic ważniejszego do zakomunikowania. Oczekujemy wiadomości z Polski co do daty Zjazdu w roku 1936 w Warszawie.

Sprawozdanie przyjęto do wiadomości.

Komitet Rewizyjny ksiązek: kol. Fr. Radke zdaje sprawozdanie, z którego wynika, iż ogólny dochód za 6 mies. t. j. od stycznia 1935 r. do mies. czerwca włącznie wynosił sumę dol. 837.97, ogólny rozchód za 6 mies. dol. 735.68 — pozostaje suma dol. 127.14 wraz z bilansem z roku 1934 w sumie dol. 24.85. Sprawozdanie przyjęto i polecono sekr. gen. szczegółowe sprawozdanie odbić i rozesać chórom.

Następnie przyjęto sprawozdania urzędników: Prezesa, Wice-Prezesa Wice-Prezeski, i Bibliotekarza.

Nowi Członkowie do Przyjęcia

Deklaracja Chóru Filomenów, Chicago, 21 członków na liście. Chór Kółko Mł.

Pol. No. 117, nowych członków 10. Chór Chopin, Passaic, N. J. No. 182, nowych czł. 12, razem nowych członków 53. Do suspendowania czł. 22 z poszczególnych chórów. Rachunki bieżące w miesiącu lipcu wynoszą sumę dol. 155.49. Załatwiono wszelką korespondencję i polecenia Zarządu Centralnego. Sprawozdanie Sekretarza Generalnego przyjęto. Przyjęto Chór Filomenów i nadano mu numer porządkowy 109. Przyjęto dwa chóry działwy: Dzwon i Harmonja i nadano im porządkowe numery 24 i 25. Przyjęto resztę nowych członków z poszczególnych chórów. Uchwalono wypłacić przedstawione bieżące rachunki.

Następnie przyjęto sprawozdania Prezesów Okręgu I i II. Kol: J. K. Wiecezrek i A. Ciesielski.

Sprawy Zaległe

Na sprawy zaległe sekr. gen. oznajmia, iż Okręg 8, Detroit, Mich., nie daje znaku życia o sobie, pomimo iż od ostatniego Zjazdu stale są wysyłane listy do sekretarzy i sekretarek chórów i Okręgu. Zaledwie chór Halka, No. 206, nadsyła swój podatek, Chór Melodja No. 108, Chicaco, nie dał odpowiedzi na ostatni list i nie płaci podatku, zalegając z podatkiem od Zjazdu, Sprawy chórów Okręgu 8, w Detroit, Mich., odłożono do następnego posiedzenia, zaś Chór Melodja, No. 108, zawieszono w czynnościach członkowskich i polecono sekr. gen. chór o tem zawiadomić równocześnie zawiadamiając Okręg I.

W sprawie wydania śpiewniczków dla chórów działwy, prezes, kol. W. F. Panka zamianował komisję z 3-ch, której polecono załatwienie tej sprawy. Do komisji weszli Kol: A. Karczyński, J. Handke i Cz. Grabowski.

Po załatwieniu jeszcze kilku spraw organizacyjnych mniejszej wagi na wniosek kol. W. Morawskiego, prezes kol. W. F. Panka, odroczył posiedzenie do następnego t. j. do dnia 7-go sierpnia, 1935 r. hasłem śpiewaczem „Góra Pieśń“ I

Franciszek Wilga
Sekretarz Generalny.

— Ze Zjazdu Okręgu VI-go Zw. Śp. Pol. w Ameryce odbytego w dniach 1-go i 2-go Czerwca, w Utica N. Y.

Prezes Komitetu Przedzjazdowego, Kol. Franciszek Patocki powitał delegatów krótkim przemówieniem i hasłem, „Góra Pieśń“ i poczem powołał prezesa okręgu, Kol. Wojciecha Dylong.

Prezes Okręgowy otworzył Zjazd, przemawiając do delegacji. Następnie odśpiewano „Góra Pieśń“

Na zjeździe reprezentowanych było razem 8 Chórów z 28 Delegatami. Na przewodniczącego Zjazdu został wybrany August Kowal, wice przewodniczący, Jan Kielbasa, sekretarz, Leon Wyżykowski z Amsterdam.

Protokół odczytany przez kol. Wiktorję Sierzęga przyjęto.

Odczytane zostały telegramy z życzeniami od Zarządu Centralnego Zw. Śp. Pol. i od Kol. Tomaszewskiego z Okręgu VII-go

Sprawozdania urzędników okręgowych przyjęto bez interpelacji.

Jedną z ważnych spraw omawianych na sesji było przyjmowanie coraz więcej chórów dziatwy do Zw. Śp. Pol. w Am. i udzielanie im pomocy. Chóry takie byłyby pod opieką starszych. Do tej pory dopiero Utica szczyli się takim chórem. a to jest chór Harmonia składających się z harcerek Z. N. P.

Siedzibę Okręgu przeniesiono do Utica.

Urzędnikami zostali: August Kowal, prezes; Władysława Przyborowska, wice prezeska, Utica; Stanisława Malinowska, 2-ga wice prezeska, Schenectady; Stefania Wilczyńska, sekretarka, Utica; Franciszek Zamorski, skarbnik, Utica; Alfons Mądry, marszałek, Utica.

Następny Zjazd warunkowo w Syracuse.

ZAWODY i KONCERT

W niedzielę, w kościele Św. Trójcy, o godzinie 11-ej odprawiona została uroczysta msza św. na intencję śpiewaków. Podczas tej mszy św. śpiewał żeński chór „Lutnia“.

O godzinie 2-giej po południu odbyły się zawody a wieczorem koncert który był niejako defiladą na cześć Polskiej Pieśni.

W koncercie wzięły udział prawie wszystkie chóry okręgu, a mianowicie: Lutnia, Wład. Przyborowska, dyr.; Chór Im. Ig. Paderewskiego, z Amsterdam, Alojzy Niemczura, dyr.; Męski chór, Chopina z Schenectady, Edward Kołakowski, dyr.; chór dziatwy, Harmonia, Władysława Przyborowska, dyr.; Harfa Alojzy Niemczura dyr.; Filharmonja, Józef Kangiser, dyr.; Kalina, Adela Grabowska, dyr.; Kółko Filaretów, George Wald, dyr.

Wszystkie chóry spisały się znakomicie.

Przy końcu koncertu, nowo-obrany prezes okręgu, Kol. August Kowal ogłosił wynik konkursu jak poniżej:

Męski, Kółko Filaretów, — 1-sza nagroda

Żeński, Lutnia — 1-sza nagroda:

Żeński, Kalina — 2-ga nagroda.

Mieszany, Filharmonja — 1-sza nagroda.

Mieszany, Im. Ig. Paderewskiego — 2-ga nagroda.

Puchar wędrujący, za największą ilość punktów, otrzymał chór Filharmonja.

Następnie prezes Okręgu wręczył dyplom i odznakę honorową Zjednoczenia Polskich Związków Śpiewaczych w Warszawie, byłemu dyrygentowi Okręgowemu Kol. Alojzemu Niemczura, za jego długoletnią pracę na niwie pieśni Polskiej.

Wogóle Zjazd Okręgu VI-go, zwłaszcza pod względem moralnym, udał się bardzo dobrze i zapewne doda ochoty naszym rodakom i rodaczkom do wstępowania w szeregi Zw. Śp. Pol. w Ameryce.

Góra Pieśń! J. T. S. i M. M.

Z ŻYCIA POLSKICH ORKIESTR AMATORSKICH WE FRANCJI

— Zjazd Dyregentów Kół Muzycznych we Francji. W niedzielę 26-go maja r. b. odbył się w Lens walny zjazd dyregentów kół muzycznych Związku przy udziale 16 delegatów. Na zjeździe obecny był cały zarząd Związku, instruktor mu-

zyczny prof. Singer oraz dyrygent związkowy p. Marciniak.

Wśród będących na porządku obrad spraw rozpatrzono następujące:

I. Obchód 10-lecia działalności Związku, połączony z konkursem związkowym kół o puchary i nagrody postanowiono zorganizować 8-go grudnia 1935 r. w Douai w sali Cyrku Miejskiego względnie w innej, o ile pierwsza byłaby zajęta.

Początek obchodu konkursu wyznaczono na godzinę 10-tą rano. Obchód konkursu poprzedzony będzie uroczystem nabożeństwem, które odprawi na intencję Związku o godz. 9 rano w kościele Notre-Dame w Waziers ks. prob. Makulec.

Zarząd Związku dla wszystkich uczestników obchodu i konkursu z kół, którzy przybędą zbiorowo do Douai, wystara się o zniżki kolejowe.

W popisach konkursowych będą mogły wziąć udział tylko te koła i kluby, które należą do Związku i które nie zalegają ze składkami członkowskimi, posiadając odpowiednie nalepki na legitymacjach członkowskich.

W konkursie wezmą udział orkiestry: symfoniczne, dęte, zespoły mieszane (t.zw. salonowe) z instr. dęto-różniętych z bandoljami oraz kluby mandolinistów.

Będą one rywalizować o 4 puchary, ufundowane przez władze i wydawnictwa prasowe. Na zjeździe postanowiono, że dyrygenci zespołów, występujących na popisach nie będą mogli grać na instrumentach w czasie dyrygowania.

W związku z konkursem związkowym do kół rozesłane będą niebawem kwestjonariusze, które muszą być jak najwcześniej wypełnione i zwrócone sekretarzowi Związku, aby zarząd Zw. mógł ustalić ilość zespołów, biorących udział w konkursie, rodzaj utworów itp.

Orkiestry, biorące udział w konkursie nie mogą wystąpić z temi utworami, które już grały na poprzednich konkursach.

W skład Sądu konkursowego (jury) wejdą:

Pp. prof. Singer, instruktor Związku oraz p. St. Caliński, dyryg. okręgu II-go Zw. Kół Śpiewaczych.

II. W sprawie instruktora związkowego Zjazd jednogłośnie postanowił aby Zarząd Związku zwrócił się do władz polskich na emigracji o przydzielenie p. prof. Singera Związkowi — jako stałego instruktora muzycznego, względnie uzyskał przedłużenie jego pracy instruktorskiej na czas nieograniczony ściśle, t.j. do czasu realizacji planów i projektów Związku.

Delegaci kół. reprezentowanych na zjeździe, podkreślali jednogłośnie konieczność utrzymania ciągłości kursów dokształcających, z których wszyscy ich uczestnicy bardzo wiele korzystają, a których przerwanie odbiłoby się fatalnie na ożywionej teraz działalności związku. Przekreśliłoby to, plany reorganizacji orkiestr i projekt stworzenia orkiestry reprezentacyjnej, a następnie i wychodźczej opery ludowej — co ma na względzie Związek i jego instruktor.

III. Zjazd postanowił również w październiku r. b. zorganizować propagandowy koncert polsko-francuski, celem zasielenia funduszków Związku.

IV. Dotychczasowy dyrygent związkowy, p. Marciniak pozostanie nadal na swym stanowisku i w charakterze zastępcy instruktora będzie prowadził pracę reorganizacyjną w zespołach muzycznych poszczególnych okręgów.

Po załatwieniu sprawy zaległych składek kół poszczególnych rozpatrzono kilka drobniejszych spraw i zjazd zamknięto.

WYDAWNICTWA MIESIĘCZNIKA „CHÓR”.

Nr. 1. *Wacław Lachman*. Powiadają Aniołkowie nowinę. 4 gł. kolenda na chór męski a capella. Cena 0,20.

Nr. 2. *Jan Maklakiewicz*. Radujcie się bracia mili. Polonez — kolenda na chór mieszany z akompaniamentem fortepianu lub organów. Cena 0,20

Nr. 3. *Stanisław Niewiadomski*. W Kanie Galilejskiej. — kolenda na chór mieszany a capella. cena 0,30.

Nr. 4. *Wacław Lachman*. Warczą karabiny... na chór męski. Cena 0,20

Nr. 5. *Piotr Maszyński*. A jeśli ciebie zapomnę Ojczyzno. Pieśń patriotyczna na chór mieszany. Cena 0,20.

Nr. 6. *Stanisław Kazuro*. Dziś Dziadka imieniny. Pieśń na chór mieszany, przeznaczona na 19-go marca. Cena 0,20.

Nr. 7. *Jan Maklakiewicz*. Trzy struny. Pieśń na chór męski do słów Kazimierza Młakowiczówny, dedykowanych w 1912 r. Józefowi Piłsudskiemu. Cena 0,20.

Nr. 8. *Stanisław Niewiadomski*. W Krzyżu cierpienie. Pieśń wielkopostna na chór mieszany a capella. Cena 0,20.

Nr. 9. *A. Orłowski* Mówił cichutko... Wesoła piosenka na głos solowy i 4 gł. chór męski, Cena 0,20.

Nr. 10. *Piotr Maszyński*. Mazur z „Jasełek” na chór mieszany w uławnym układzie. Cena 0,30.

Nr. 11. *Stanisław Moniuszko*. Serenada wiejska z opery „Verbum Nobile” na chór mieszany. Cena 0,30.

Nr. 12. *Kazimierz Witkomirski*. Idzie wojsko od Wawelu na chór mieszany. Cena 0,30.

Nr. 13. *Jan Maklakiewicz*. Z martwych wstał Pan. Pieśń wielkanocna na solo i chór mieszany. Cena 0,20.

Nr. 14. *Zbigniew Madejski*. Trina pieśń kaszubska na 4-gł. chór męski. Cena 0,20.

Nr. 15. *Feliks Nowowiejski*. Jak szumi Bałtyk na chór miesz. (I nagroda na konkursie muz. Ligi Morskiej i Kolonjalnej) Cena 0,20.

Nr. 16. *Władysław Żeleński*. Morze pieśń na chór męski. Cena 0,20.

Nr. 17. *Piotr Maszyński*. Bałtyk na chór męski (kompozycja nagrodzona na konkursie muz. L. M. i K.). Cena 0,20.

Nr. 18. *Jan Maklakiewicz*. Z Belwederu Cię wieźli jak święte relikwie. Żałobna kantata ku czci Marszałka Piłsudskiego, chór męski. Cena 0,20.

Nr. 19. Ta sama kantata na chór mieszany. Cena 0,30.

Nr. 20. *Szczepan Sieja*. „Leć Biały Orle” sł. A. Mikołówny. Pieśń lotnicza na 4 gł. chór męski. Cena 0,20.

Nr. 21. *Tadeusz Szeliński*. „Dwie pieśni ludowe litewskie”. 1. Czemu płacze cie. 2. Brzózka na 3 gł. chór żeński lub dziecienny. Cena 0,20.

Nr. 22. *Żeleński — Maklakiewicz* „Zaczarowana Królowna” na 4 gł. chór miesz. Cena 0,20.

Nr. 23. *Michał Świerzyński*. „Bajki” pieśń na chór mieszany. Cena 0,20.

Nr. 24. *Michał Woźny* „Kos” humoreska na 4 gł. chór męski. Cena 0,20.

Nr. 25. *Z. Moczyński*. „Śmierć trębacza” na 4 gł. chór męski. Cena 0,40.

TREŚĆ NUMERU: *Dr. J. Niezgoda*: Święto pieśni polskich chórów z Zagranicy odbędzie się w Warszawie w 1936 r. — *Franciszek Wilga*: Rozwój śpiewactwa polskiego w Ameryce. — *Jan Maklakiewicz*: Zapisujemy się do chórów! — *Prof. Stanisław Niewiadomski*: Jak powstaje pieśń chóralna (c. d.). — Objaśnienie naszego dodatku chóralnego. — Życie organizacyjne i kronika w kraju i zagranicą. — Wydawnictwa mies. „Chór”.

W DODATKU NUTOWYM: *Z. Moczyński*: „Śmierć trębacza” pieśń na 4 gł. chór męski.

„CHÓR” wraz z dodatkiem nutowym ukazuje się na początku każdego miesiąca
Warunki prenumeraty:

W kraju: rocznie 6 zł., półrocznie 3 zł., kwartalnie 1 zł. 50 gr.

Zagranicą: rocznie 7 zł., półrocznie 3 zł. 50 gr., kwartalnie 1 zł. 80 gr.

Konto w P. K. O. Nr. 29742.

Redaktorzy: **Jan Maklakiewicz i dr. Jan Niezgoda**

Redakcja, administracja i skład główny w księgarni:

F. Grąbczewskiego Warszawa, Krak.-Przedmieście 1. (Tel. 617-55)